

Nederlands CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*
Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld.

- 1 Bij de tekst(en) met vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen scorepunten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het antwoordmodel) niet meegeteld.
- 3 De schrijfofdracht wordt als een enkele vraag beschouwd. Algemene regel 6 is derhalve niet van toepassing op de schrijfofdracht.
- 4 Voor het beoordelen van de schrijfofdracht geldt het volgende:
  - 4.1 Er kunnen meerdere (soorten) fouten in een zin worden gemaakt, die alle apart aangerekend worden.
  - 4.2 Meerdere spelfouten in één woord worden één keer aangerekend.
  - 4.3 Spelfouten in dezelfde, identieke woorden worden één keer aangerekend (werkwoordspelling uitgezonderd).
  - 4.4 Spelfouten in een woord en in afleidingen of samenstellingen van dat foutief gespelde woord worden één keer aangerekend.
  - 4.5 Spelfouten bij de vervoeging van werkwoorden worden alle apart aangerekend.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 “We bedienen vooral mensen die **nét** een paar kilometer per uur te hard rijden”

1 **C**

2 **maximumscore 1**

“Doordat Flitsmeister een van de weinige Nederlandse apps was, kreeg hij gelijk aandacht.” (regels 34-36)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

3 **maximumscore 1**

Vijf van onderstaande uitbreidingen (met informatie over):

- files / filewaarschuwingen / file-informatie / filemeldingen
- wegwerkzaamheden
- stilstaande voertuigen
- ongelukken
- waarschuwingen voor vertrek
- parkeren
- afgesloten routes
- passerende ambulances

Opmerkingen

- *Vijf correcte uitbreidingen moeten genoemd zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *De uitbreidingen hoeven niet in dezelfde volgorde te staan als in het correctievoorschrift.*
- *Het antwoord ‘flitspalen’ is onjuist, omdat dit geen uitbreiding betreft.*

4 **D**

5 **B**

Opmerking

Antwoord D ook goed rekenen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 1

	Kruis alleen de twee juiste zinnen aan.
Waarom gaan Flitsmeister-gebruikers niet plankgas, terwijl het risico op een bon nihil is bij gebruik van de app?	
De 2,5 miljoen bestuurders die we bedienen, zijn echt niet allemaal maniakken of verkeershufters.	X
De kleine groep overtreders is er altijd.	
Vergeet ook niet dat het wegennet hartstikke druk is.	
Heel hard rijden is knap lastig.	
Ook niet onze gebruikers, van wie je het misschien het meest zou verwachten.	
“Ook de ANWB ziet geen vergroot veiligheidsrisico bij het grootschalige gebruik van Flitsmeister”, vertelt een woordvoerder desgevraagd.	X

Opmerkingen

- *Beide zinnen moeten correct zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *Als de kandidaat meer dan twee zinnen aankruist geen scorepunt toekennen.*

7 maximumscore 1

“(of) (de) samenwerking aangaan en luisteren naar kritiek.”
(regels 154-156)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

8 C

9 B

10 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

2, 4, 5, 6

indien vier goed	2
indien drie goed	1
indien minder dan drie goed	0

Opmerkingen

- *Als de kandidaat meer dan vier zinnen noemt, geen scorepunten toekennen.*
- *De nummers hoeven niet in dezelfde volgorde te staan als in het correctievoorschrift.*

Tekst 2 Wil je me? Leer dan eerst spellen

12 A

13 maximumscore 2

beweringen	waar	niet waar
De afgenomen enquête geeft een heel andere uitkomst dan wat wetenschappelijk onderzoek aantoonst.		X
De meeste jongeren willen dat spelfouten worden foutgerekend op school.	X	
Slechts een kleine meerderheid van de Vlaamse jongeren van 17 en 18 jaar kan simpele dt-regels, zoals bij 'ik vind', goed toepassen.	X	

indien drie goed	2
indien twee goed	1
indien minder dan twee goed	0

14 maximumscore 1

“Onderzoek wijst uit dat ze hun al dan niet opzettelijke spelfouten op TikTok of Instagram – denk aan het populaire ‘egt’ in plaats van ‘echt’ – niet herhalen op school.” (regels 80-84)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 B

16 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

De verwachting was dat Vlaamse jongeren (goede/foutloze) spelling belangrijk vinden / taalpuristen zijn.

De uitkomst was dat Nederlandse jongeren (goede/foutloze) spelling belangrijk vinden / taalpuristen zijn.

17 D

18 C

19 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

oorzaak 1: De spellingcontrole maakt lui. / vertrouwen op de spellingcontrole

oorzaak 2: (Mensen op) internetforums corrigeren je niet. / Niemand op een internetforum corrigeert je.

Opmerkingen

- *Beide oorzaken moeten correct zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *Als de kandidaat bij 1 alleen noemt 'spellingcontrole' antwoord fout rekenen.*
- *Als de kandidaat bij 2 alleen noemt 'internetforum' of alleen noemt 'niemand corrigeert je' antwoord fout rekenen.*

20 D

Tekst 3 De ene zorgverzekering is de andere niet

---

21 C

22 C

23 C

24 B

Tekst 4 Vegan leer: diervriendelijk en duurzaam of een synoniem voor plastic?

25 maximumscore 1

beweringen	waar	niet waar
Veel mensen staan afwijzend tegenover vegan leer.	X	
Klanten van de Geitenwollenwinkel zijn gesteld op luxe en dus ook op dierlijk leer.		X
De modemerken willen graag andere opties voor leer aanbieden.	X	

Opmerking

Alle drie de antwoorden moeten correct zijn voor toekenning van het scorepunt.

26 B

27 maximumscore 1

stellingen	juist	onjuist
Plastic in een coating is milieuvriendelijker dan geen coating.		X
Vegan leer is sterker bij het gebruik van natuurlijke materialen.		X
Champignonleer en ananasleer zijn voorbeelden van natuurlijke vernieuwingen op het gebied van vegan leer.	X	

Opmerking:

Alle drie de antwoorden moeten correct zijn voor toekenning van het scorepunt.

28 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Wel duurzaam: De tassen/Ze gaan lang mee.

Niet duurzaam: Er zit plastic in (verwerkt). / Ze gebruikt een leervervanger waarin plastic is verwerkt.

Opmerking

Als de kandidaat bij **wel** duurzaam aangeeft 'ze/Roobol gebruikt geen dierlijke materialen/dierlijk leer' moet dit antwoord fout gerekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Dit bedrijf/Natural Fibre Welding maakt diervrij en plasticvrij leer. / Dit bedrijf/Natural Fibre Welding maakt imitatieleer van rubber, kokoschil en kurkpoeder, dus zonder plastic. / Hun imitatieleer is plasticvrij/vrij van plastic.

Opmerking

De toevoegingen ‘diervrij/imitatieleer’ en ‘zonder plastic/plasticvrij’ zijn nodig om het scorepunt toe te kennen, aangezien dit het innovatieve deel betreft.

30 C

31 D

32 maximumscore 1

kwaliteitseisen vegan leer	ja	nee
hoe dik de coating is		X
hoe flexibel het materiaal is	X	
hoe goed de kleur behouden blijft	X	
hoe lang het materiaal meegaat	X	

Opmerking:

Alle vier de antwoorden moeten correct zijn voor toekenning van het scorepunt.

33 B

34 C

35 maximumscore 2

1, 2, 4, 6

indien vier goed	2
indien drie goed	1
indien minder dan drie goed	0

Opmerkingen

- *Als de kandidaat meer dan vier zinnen noemt, geen scorepunten toekennen.*
- *De nummers hoeven niet in dezelfde volgorde te staan als in het correctievoorschrift.*

Schrijfofdracht

36 maximumscore 13

Als de kandidaat de opdracht helemaal niet heeft uitgewerkt, geen scorepunten toekennen.

36.1 maximumscore 6

Aftrek inhoud

De score is 6 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen onjuist zijn of ontbreken:

- de aanleiding voor het artikel 1
- mening over duurzaamheid; 1
- een reden waarom de kandidaat het belangrijk vindt dat de school aandacht besteedt aan duurzaamheid; 1
- manier 1 duurzamer leven, anders dan het al genoemde voorbeeld 1
- manier 2 duurzamer leven, anders dan het al genoemde voorbeeld 1
- activiteit voor de actieweek, anders dan de al genoemde voorbeelden; 1
- uitleg waarom die activiteit bij de week van de duurzaamheid past; 1
- oproep aan leerlingen om ook een activiteit te bedenken die ze willen organiseren; 1
- de manier om te reageren: e-mail sturen naar themaweekduurzaamheid@school.nl 1
- de uiterste datum om te kunnen reageren: 2 oktober 1
- een activerende slotzin 1

36.2 maximumscore 5

Aftrek taalgebruik

De score is 5 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

- één of twee formuleringsfouten (onvolledige zinnen, onjuiste woordkeuze, onjuiste verwijzingen, onjuiste zinsbouw) 1
- drie of vier formuleringsfouten 2
- vijf of meer formuleringsfouten 3
- één of twee spelfouten (fouten in de spelling van werkwoordsvormen, overige spelfouten, inclusief ten onrechte opgenomen of weggelaten hoofdletters) 1
- drie of vier spelfouten 2
- vijf of meer spelfouten 3
- twee of meer interpunctiefouten 1

Let op: Om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten.

Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 100 woorden bestaat, géén scorepunten voor taalgebruik toekennen.

36.3 maximumscore 2

Aftrek presentatie/conventies

De score is 2 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist zijn of ontbreken:

• passende titel	1
• vermelding voor- en achternaam en klas onder artikel	1
• alinea-indeling	1
• samenhang	1
• logische volgorde	1
• passend taalgebruik	1

Opmerkingen

- *Als de kandidaat gebruikmaakt van conventies die niet passen bij de tekstsoort 1 scorepunt aftrekken.*
- *Als in de uitwerking van de kandidaat de witregel na de titel en/of na de afsluiting van het artikel ontbreekt, geen scorepunten aftrekken.*

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 24 juni.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	naar een artikel van Liam van der Ven, de Volkskrant, 27 juni 2022
tekst 2	naar een artikel van Derk Walters en Astrid Houthuys, NRC, 2 oktober 2021
tekst 3	naar een advertentie van Independer, de Volkskrant, 28 november 2020
tekst 4	naar een artikel van Emilie van Kinschot, de Volkskrant, 16 september 2020
tekstfragment	bij een artikel van Derk Walters en Astrid Houthuys, NRC, 2 oktober 2021

